

Museovirasto
PL 913
00101 Helsinki

Asiakirjan nimi: TURKU Muinaisjännöksen Turun kaupungin vanha asemakaava-
alue (853500004), Aurakatu 2-4, Linnankatu 14 arkeologinen
koetutkimus

Asiakirjan päivämäärä: 15.07.2020

Diaarinumero: MV/136/05.04.01.02/2020

Asiakirjan tunnus / Docid: 228183

Asiakirjan allekirjoittajat: Intendentti, Sari Mäntylä-Asplund, Esittelijä, 15.7.2020 11:31:07, C=FI
Yli-intendentti, Helena Taskinen, Päättäjä, 15.7.2020 11:35:17, C=FI

Tarkistesumma: 74b952065dab40ea904529f3bd2213f4
910ec7573a6e92b29e229f91bf7de55c
ec5c8ae00fa976f89e24e5143eba3884
61bb4c08c23ad9e35bd536407c7ece59

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Museoviraston sähköisessä tietojärjestelmässä. Lisätietoja
Museoviraston kirjaamosta (0295 33 6000, kirjaamo@museovirasto.fi)

Tutkimuslupapäätös

15.07.2020

MV/136/05.04.01.02/2020 1 (4)

Muuritutkimus Oy
Suovillankatu 3
20780 KAARINA

Viite Tutkimuslupahakemus 13.7.2020

Asia **TURKU Muinaisjäännöksen Turun kaupungin vanha asemakaava-alue (853500004), Aurakatu 2-4, Linnankatu 14 arkeologinen koetutkimus**

Museovirasto on käsitellyt tutkimuslupahakemuksen, joka koskee muinaisjäännöksen **Turun kaupungin vanha asemakaava-alue** (*tunnus muinaisjäännösrekisterissä 853500004*) arkeologisia tutkimuksia kesällä ja syksyllä 2020 ja oikeuttaa hakijan näihin tutkimuksiin muinaismuistolain (295/1963) nojalla tutkimuslupahakemuksessa esitetyn tutkimussuunnitelman ja -aikataulun mukaisesti jäljempänä seuraavia ehtoja noudattaen (MML 10 § 1 momentti).

Tutkimukset liittyvät Turun kaupungin hankkeeseen, jossa kaupungintalon ympäristöön suunnitellaan kaupungintalon, sen siipirakennusten ja osoitteessa Linnankatu 14 sijaitsevan rakennuksen perustusten vahvistamista. Tontille aiotaan toteuttaa myös n. 2000 m² lisärakentamista. Lisäksi toteutetaan mahdollisesti asemakaavan mukainen maanalainen pysäköinti. Alue, jota rakennussuunnitelmat koskevat, kuuluu muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaan kiinteään muinaisjäännökseen Turun kaupungin vanha asemakaava-alue (853500004).

Hankealueelta ei ole aikaisempia arkeologisia havaintoja, eikä kaavamuutoksen yhteydessä tonteilla ole tehty arkeologisia selvityksiä, joten kulttuurikerroksen säilyneisyydestä ja paksuudesta ei ole varmaa tietoa. Johtotietojen perusteella hankealueella ei ole merkittävästi kunnallistekniikkaa, jonka rakentamien olisi tuhonnut kulttuurikerroksia. Tonttien 1, 2 ja 4 vuoden 1827 palon jälkeiset rakennustoimet ovat todennäköisesti tuhonneet nykyistä asemakaavaa vanhempia kulttuurikerroksia rakenteineen. On kuitenkin mahdollista, että hankealueella on säilyneenä vanhempia, 1600-luvun osia muinaisjäännöksestä. Turun museokeskus on 6.4.2020 antamassaan lausunnossa (Dnro 1936-2020) edellyttänyt hankealueella tehtäväksi arkeologiset koetutkimukset. Lausunnon lisäksi tutkija Tanja Ratilainen on keskustellut tutkimukset suorittavan Muuritutkimus Oy:n Kari Uotilan kanssa tutkimuksista 3.7.2020 (sähköpostiviesti 3.7.2020). Koetutkimusten tulosten perusteella arvioidaan mahdollisia tarvittavia jatkotutkimuksia sekä niistä aiheutuvia kustannuksia. Hankealueen kokonaispinta-alaksi on arkeologikonsultille ilmoitettu n. 5000 neliötä.

Alue kuuluu 1600-luvun puolivälissä asemakaavoitettuun ns. Herrainkulmaan. Vanhin tieto tontin (nykyiset 1-2) omistajista on vuodelta 1645 (Kristiina Horn). 1600-luvun asemakaavasuunnitelmien perusteella alue oli jaettu kapeisiin, pitkiin tontteihin. Vuoden 1743 kartassa korttelin jako on mahdollisesti uusittu siten, että länsiosassa on ollut kaksi pitkää ja kapeaa tonttia ja itäosan kaksi tonttia on yhdistetty, mutta jaettu koillinen-kaakkosuunnassa puoliksi. Näistä rannanpuoleisella tontilla (nykyinen 1) Aurakadun puoleisessa reunassa on ollut kaalimaa ja joen ja tontin länsilaidalla on ollut kolme puista

rakennusta, joista kahden alla on mahdollisesti ollut kivikellari. Nykyisen Linnankadun puoleisella tontilla (nykyinen 2), sen itäosassa on ollut kolme puurakennusta. Vuoden 1756 kartassa kortteli on jaettu kolmeen tonttiin, joista itäisin on ollut laajin. Venäläisessä kartassa keskimmaisella tontilla on ollut kolme puurakennusta, joista ainakin jokirannan talossa lienee ollut kellari (nykyinen Kämpen talon kohta). Nykyiset tontin rakennukset ovat 1790-luvulta. Eri tonttien myöhemmät rakentamisvaiheet ja rakennukset ovat selvitettyinä Turun museokeskuksen antamassa lausunnossa.

Hankealueella tulee Turun museokeskuksen lausunnon ja ohjeiden mukaisesti tehdä arkeologiset koekaivaukset, joissa selvitetään muinaisjäännöksen säilyneisyys eli kulttuurikerroksen paksuus ja laajuus lisärakentamisalalla ja maanalaisen pysäköintihallin alalla. Koetutkimuksissa on myös selvitettävä, voivatko kulttuurikerrokset jatkua paalutettavien rakennusten alle.

Rakennusten paalutusta varten kaivettavat työskentely- ja asennuskaivannot voidaan tutkia arkeologisena konekaivuun valvontana. Arkeologinen konekaivuun valvonta tarkoittaa sitä, että mahdollisesti esiin tulevat kiinteään muinaisjäännökseen kuuluvat rakenteet ja kerrostumat tutkitaan ja dokumentoidaan ja löydöt taltioidaan. Dokumentoinnin ajaksi konekaivuu on keskeytettävä. Kaupungintalon paalutuksen vuoksi purettavat osat on dokumentoitava vähintään valokuvaten.

Hankealueelle tehdään viisi laajempaa koetutkimusojaa, jotka sijoitetaan alueelle olemassa olevia rakenteita ja puita väistäen ja kiertäen. Ojat eivät välttämättä ole yhtenäisiä. Ojien leveys pohjalla on 1.5-2 m ja merkittävien vanhojen rakennusosien kohdalla kaivantoja ei kaiveta pohjaan, vaan jätetään rakennustasoon ja suojataan. Osat kaivannoista kaivetaan pohjasaveen saakka. Lisäksi tehdään kolme isokokoista tutkimuskuoppaa, joissa selvitetään erityisesti rakennusten perustusolosuhteita ja perustusten kontaktia maakerrokseen. Esiin tulleet rakennusten perustukset suojataan. Tutkimuslupahakemuksen liitekartassa on suunnitelma tutkimusojien (1-5) ja tutkimuskuoppien (A-C) sijainnista. Koekaivantojen ja koekuoppien perusteella voidaan muodostaa pääpiirteinen kuva alueen asutuksen vaiheista ja säilyneisyydestä.

Pintakerrokset avataan kaivinkoneella ja Turun palon kerroksista alaspäin kaivetaan niin, että arkeologisena kone/lapiokaivuuna poistetaan selvät täyttökerrokset ja mahdolliset peltokerrokset. Kadut, pihat ja rakennuskohteet tutkitaan yksikkökaivauksena ja lastakaivuuna tai lapiio/seulakaivuuna. Seulonta voidaan toteuttaa osittain kaivausalueen ulkopuolella, koska alueella on runsaasti muuta käyttöä ja tilat ovat pienet.

Koekaivauksilla noudatetaan kaupunkiarkeologista yksikkökaivausmenetelmää ja yksiköt ja rakenteet dokumentoidaan takymetrillä ja laserkeilaamalla. Mahdollisesti käytetään myös maatutkausta ja soveltuvin osin dronekuvaus. Kentällä tallennetaan kaikki Turun paloa vanhempi materiaali. Jälkitöissä poistetaan soveltuvin osin sekundaareista kohteista esiin tullut löytöaineisto. Lausunnon mukaisesti löydöt luetteloidaan Turun museokeskuksen kokoelmiin. Konservointiin valikoidaan selvät esineet ja niiden merkittävät katkelmat ja osat. Eri materiaaleista konservoidaan lisäksi soveltuvat näytteet. Tutkimuksissa otetaan ajoitus- ja makrofossiilinäytteitä.

Kenttätutkimusten aloittamisesta ja päättymisestä tulee ilmoittaa Turun museokeskukseen. Ilmoituksessa on mainittava tutkimusluvan diaarinumero.

Tutkimuksen on tilannut Turun kaupunki.

Museovirasto asettaa tutkimusluvalle seuraavat ehdot:

1. Tutkimusluvan saaja toteuttaa tutkimukset tutkimuslupahakemuksen, tutkimussuunnitelman ja lupaehtojen mukaisesti. Olennaiset muutokset tutkimussuunnitelmaan tulee hyväksyttävä Museovirastossa.

2. Vastuullisena tutkimusjohtajana toimii FT Kari Uotila.
3. Luvan saaja selvittää, edellyttääkö tutkimuksen toteuttaminen lupia muilta viranomaisilta, ja vastaa tarvittavien sopimusten tekemisestä kiinteistön tai rakennelman omistajan ja haltijan kanssa. Kenttätutkimusten ajankohdasta on hyvissä ajoin todisteellisesti tiedossa olevalla postiosoitteella tai muulla tavoin ilmoitettava omistajalle ja haltijalle (MML 21 §).
4. Tutkimukset tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei niistä aiheudu kiinteistönomistajille tai haltijoille tai muille tahoille sellaista haittaa tai vahinkoa, jonka perusteella he voisivat hakea korvausta valtion varoista. Mikäli tämä ei ole mahdollista, on Museovirastolle esitettävä selvitys siitä, että korvauksesta on tehty kirjallinen sopimus tutkimusluvan saajan ja vahingonkärsijän välillä. Sopimuksessa vahingonkärsijän on sitouduttava olemaan hakematta korvausta valtiolta. Jos valtio sopimuksen puuttuessa tai muusta syystä todetaan korvausvelvolliseksi, on valtio oikeutettu perimään tästä aiheutuvat kustannukset tutkimusluvan saajalta (MML 10 § 3 momentti).
5. Jos tutkimusten aikana tulee esiin sellaisia merkittäviä löytöjä tai kiinteitä rakenteita, joilla saattaisi olla erityisiä suojelu-, säilyttämis- tai konservointitarpeita, tulee olla yhteydessä Museoviraston Kulttuuriympäristöpalvelut -osastoon.
6. Jos tutkimuksissa ilmenee kustannuksia nostavia seikkoja, tulee kaikkia osapuolia informoida ja mikäli on tarpeen, järjestää Museoviraston Kulttuuriympäristöpalvelut -osasto asiasta kokouksen.
7. Tutkimusten jälkeen kaivausalueet täytetään ja muinaisjäännöksen jäljellä olevat osat suojataan.
8. Luvansaajan tulee luovuttaa Museovirastolle tutkimusraportti. Raportin koko saa olla korkeintaan 50 MB ja sen toimitusmuotona on PDF. Tutkimusraportti toimitetaan karttaliitteineen ja täydellisine esine-, valokuva-, kartta- ja muine luetteloineen sekä näyteanalyysituloksineen luvan myöntäjälle Museoviraston kirjaamoon viimeistään 15.7.2021. Raportoinnissa suositellaan noudatettavan Museoviraston ohjeita. Tutkimusraportti liitteineen toimitetaan sähköisessä muodossa Museovirastoon ja Turun museokeskukseen.
9. Tutkimusraporttiin sovelletaan, mitä viranomaisen asiakirjan julkisuudesta on säädetty. Luvansaajan on tutkimusraporttia luovuttaessaan osoitettava Museovirastolle tutkimusraporttiin mahdollisesti sisältyvät salassa pidettävät tiedot. Tutkimusraportin tulee olla tekijänoikeuksien tai niihin verrattavien oikeuksien estämättä julkaistavissa Museoviraston sähköisessä, kaikille avoimessa asioiden ja asiakirjojen julkaisupalvelussa osoitteessa: <https://asiat.museovirasto.fi/home> Tutkimusraportin verkkosivuilla julkaistava versio ei saa sisältää yksityishenkilöiden henkilötietoja.
10. Tutkimusten yhteydessä talletetut esinelöydöt luetteloidaan Turun museokeskuksen arkeologisiin kokoelmiin museokeskuksen ohjeiden mukaisesti. Tutkimuslöydöt toimitetaan Turun museokeskukselle samanaikaisesti tutkimusraportin kanssa.
11. Tutkimusluvan saaja vastaa esinelöytöjen konservoinnista (myös esineiden noudosta konservoinnista). Konservoiava taho toimittaa kopiot konservointikertomuksista Turun museokeskukselle ja lisäksi Museovirastoon arkistoitaviksi.
12. Löydöt tulee toimittaa Turun museokeskuksen kokoelmiin, Kalastajankatu 4, pakattuina asianmukaisesti pakkauksiin ja varastolaatikoihin.
13. Tutkimusten aikana mahdollisesti vastaanotetut tai muulla tavoin saadut irtaimet muinaisesineet, joilla ei ole yhteyttä tutkittavaan kiinteään muinaisjäännökseen, toimitetaan löytötietoineen Museovirastolle ensi tilassa mahdollisia lunastustoimenpiteitä varten.

14. Museovirastolle on ilmoitettava kirjallisesti 31.10.2020 mennessä, mikäli tutkimukset ovat jostakin syystä siirtyneet tai peruuntuneet.

Kenttätöiden toteutus tulee tehdä Museoviraston laatimien Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeiden mukaisesti.

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-laatuohjeet>

Yhteyshenkilönne Museovirastossa on intendentti Sari Mäntylä-Asplund, puh. 0295 33 6290, sari.mantyla-asplund@museovirasto.fi.

Sovelletut säädökset

Muinaismuistolaki (295/1963) 10 §

Tutkimuslupapäätös on hallintopäätös, josta voidaan valittaa hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaisesti tutkittavan kohteen sijaintipaikan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Muinaismuistolain 10 §:n ja 18 §:n mukaisen tutkimuslupahakemuksen käsittelymaksu on 165 euroa.

Lasku lähetetään Teille erikseen Museoviraston talouspalveluista.

Oikeusohje

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus Museoviraston suoritteiden maksullisuudesta (325/2020) 3 §.

Yli-intendentti

Helena Taskinen

Intendentti

Sari Mäntylä-Asplund

Liitteet Valitusosoitus Turun hallinto-oikeus

Tiedoksi Hankepäällikkö Tommy Gustafsson / Turun kaupunki
Turun kaupunki/Turun museokeskus
Tanja Ratilainen / Turun museokeskus
Sanna Saunaluoma / Turun museokeskus

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeudelta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Muutosta voi hakea se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituskirjelmä on toimitettava hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista lukuun ottamatta tiedoksisaantipäivää.

Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös annetaan sähköisenä viestinä päätöksensaaajan suostumuksella, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Päätöksen lähettämispäivää ei lasketa mukaan tiedoksiantoaikaan.

Kun määräpäivä tai määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikojen laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valitusasiakirjat voi toimittaa hallinto-oikeuden kirjaamoon henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla. Yhteystiedot ovat:

Turun hallinto-oikeus
Puhelinvaihte: 029 56 42400
Telefax: 029 56 42414
PL 32
20101 TURKU
turku.hao@oikeus.fi

Käyntiosoite:
Sairashuoneenkatu 2–4, Turku

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on kello 8.00 – 16.15. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Valitus on toimitettava valitusajassa toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Yhteystiedoilla tarkoitetaan postiosoitetta, puhelinnumeroa ja muita tarpeellisia yhteystietoja kuten sähköpostiosoitetta. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä hallintotuomioistuimelle valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Laissa on säädetty erikseen eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei tuomioistuinmaksulain 9 §:n nojalla peritä, mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.